

Rola planowania urzędzeniowego i wyzwania

Janusz Dawidziuk¹, Jacek Przypaśniak²

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej¹
janusz.dawidziuk@zarzad.buligl.pl

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych²
Jacek.Przypasniak@lasy.gov.pl

W referacie autorzy wykażą wkład i rolę urządzania lasu jako ważnej dziedziny leśnictwa, w szczególności w kontekście 100-letniej historii Lasów Państwowych. Zostanie też podjęta próba określenia aktualnych wyzwań urządzania lasu w ramach przyszłego procesu tworzenia Krajowego planu odbudowy zasobów przyrodniczych do roku 2050, które to działanie czeka państwa UE. Referat będzie też próbą podkreślenia roli i wkładu nauki, jak też i praktyki urzędzeniowej w postęp techniczny i organizacyjny w leśnictwie oraz oczekiwany i aktualny kształt gospodarki leśnej.

Obecnie plan urzędzenia lasu tworzony jest, przy szerokim otwarciu na oczekiwania społeczne, przy zachowaniu obowiązujących przepisów krajowych i UE. Wiele wskazuje na to, że plany urzędzenia lasu staną się efektem konsensusu różnych interesariuszy i podmiotów zainteresowanych lasem, a dokładniej zainteresowanych funkcjami, jakie las ma spełniać.

W dyskusji o wizerunku leśnictwa, w tym w szczególności Lasów Państwowych, ważne jest, aby plan urzędzenia lasu dla nadleśnictwa, wraz z programem ochrony przyrody i zadaniami ochronnymi dla Natury 2000 na gruntach w zarządzie PGL LP, był powszechnie uznawany i uzgodniony. Jest to szczególnie istotna w kontekście przyszłych rozwiązań legislacyjnych, w związku z wyrokiem TSUE w sprawie zaskarżalności planów urzędzenia lasu oraz stabilności gospodarczej dla całego sektora leśno-drzewnego w kraju. Dlatego przyjmowany w planach urzędzenia lasu stan zrównoważenia funkcji lasu, między ochronnymi (ekologicznymi i społecznymi) a produkcyjnymi (ekonomicznymi), powinien być w szczególności konsultowany z samorządami terytorialnymi, szeroko rozumianym społeczeństwem, organami administracji, przedstawicielami sektora usług leśnych i odbiorców drewna oraz organizacjami przyrodniczymi. Podmiotowe traktowanie konsultantów, w tym powoływanie Zespołów Lokalnej Współpracy, przy sporządzaniu projektu planu urzędzenia lasu skutkuje bowiem zmniejszeniem napięć społecznych, a także przyjęciem części odpowiedzialności za ostateczny kształt planu urzędzenia lasu przez wszystkie podmioty i organy współuczestniczące w jego opracowaniu.

Dziś, z uwagi na labilny stan ekosystemów, przed leśnictwem stoi wyzwanie zachowania oraz umacniania różnorodności biologicznej. Referat wskaże na wyzwania dla planowania urzędzeniowego jakie niesie fakt, że Polska jest stroną Konwencji o różnorodności biologicznej, a odpowiednie zapisy prawne dotyczące zachowania tej różnorodności od lat znajdują się w ustawach dotyczących środowiska, w tym w ustawie o ochronie przyrody oraz ustawie o lasach. Aktualnie, bo w lutym 2024 roku Parlament Europejski przyjął Rezolucję w sprawie wniosku dotyczącego przygotowania i uchwalenia – w terminie do 2026 roku - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych w krajach UE.

Wskazane uwarunkowania generują potrzebę dyskusji nad istotnymi, z punktu widzenia urządzania lasu obszarami, w tym

1. Rolą planu urzędzenia lasu w godzeniu przeciwstawnych oczekiwań różnych grup interesariuszy,
2. Rolą urządzania lasu w monitorowaniu i zarządzaniu zasobami przyrodniczymi w lasach z zachowaniem, potrzeb :
 - zrównoważonego przyrodniczo i ekonomicznie rozwoju leśnictwa,
 - bezpieczeństwa ekologicznego państwa, przez zachowanie zasady wielofunkcyjność lasów i ich powszechnego dostępu,
 - wzmacniania bioróżnorodności w lasach, w tym zachowania przedmiotów ochrony Natura 2000,
 - wzmacniania funkcji rekreacyjnej i społecznej lasów,
3. Potrzebą spójności prawa i unikania konfliktów aktów normatywnych.
4. Potrzebą opracowania Strategii Leśnej Państwa, jako dokumentu programowego dla leśnictwa i ochrony zasobów przyrodniczych w lasach.